

Overdracht Merwedekanaal Utrecht

Vierde informatiebijeenkomst

Rijksoverheid

Gemeente Utrecht

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

Door Juri Hiensch

Donderdag 15 oktober 19.30
Locatie: Stadskantoor, Utrecht
V32-33 (6^e etage)

Aanwezige ambtenaren

Nr	Naam	Functie	Organisatie
1	Jasper Tamboer	Projectleider overdracht	Gemeente
2	Jaap Belo	Projectleider overdracht	HDSR
3	Steven ten Hove	Projectleider overdracht	Rijkswaterstaat
4	Rachel Broekmeulen	Juridisch projectleider	Gemeente
5	Jasper Kimstra	Assetmanager Merwedekanaal	Gemeente
6	Esther Warnaars	Projectsecretaris	Gemeente
7	Eduard Hafkamp	Coördinator Havendienst	Gemeente
8	Stephan Lahaije	Omgevingsmanager	Rijkswaterstaat
9	Remco Bentum	Kwartiermaker	HDSR
10	Cathelijne van Haselen	Omgevingsmanager baggeren	HDSR

Programma

- 19:30 Welkom
- 19:35 Voortgang afgelopen half jaar
- 19:50 Informeren over
- onderzoek baggerwerkzaamheden
  - voorstel waterdiepte
  - onderzoek veilige doorvaart en meest passende vaarklasse
- 20:30 Tafeltjes + drankje
- beantwoorden vragen en ophalen aandachtspunten onderhoudswerkzaamheden
- 21:30 Uiterlijke afronding

Aanleiding

- Besluitvorming over definitieve overdracht is aanstaande
- Vanavond presentatie van onze voorstellen die we voorleggen aan bestuurders van gemeente, waterschap en Rijk
- Als eerste stap komen deze voorstellen in een raadsbrief (verwacht medio november)
- Streven van partijen is om de overeenkomsten in Q1 2027 te ondertekenen, daarna is overdracht definitief

Voortgang afgelopen half jaar

Gesprekken en bijeenkomsten bewoners en gebruikers

Regelmatig contact met SUWO en gebruikersoverleg
Merwedekanaal

- 30 oktober 2025: eerste informatieavond
- 26 maart 2026: tweede informatieavond woonbootbewoners
- 30 maart 2026: derde informatieavond voor schippers
- 26 mei 2026: eerste overleg met schippers o.a. Veilinghaven over inrichting vaarweg
- Juni 2026: 7 keukentafelgesprekken met woonbootbewoners die meer dan 2 meter waterdiepte willen
- 6 oktober 2026: vervolg keukentafelgesprekken
- 8 oktober 2026: tweede overleg met schippers
- 14 oktober 2026: gebruikersoverleg MWK
- 15 oktober 2026: vierde informatieavond

Voordelen overdracht

Algemeen

- Verbetering directe leefomgeving van mens en dier door wegwerken van uitgesteld onderhoud en realiseren van natuurvriendelijke oevers.
- Meer duidelijkheid welke overheid waar over gaat.

Gemeente

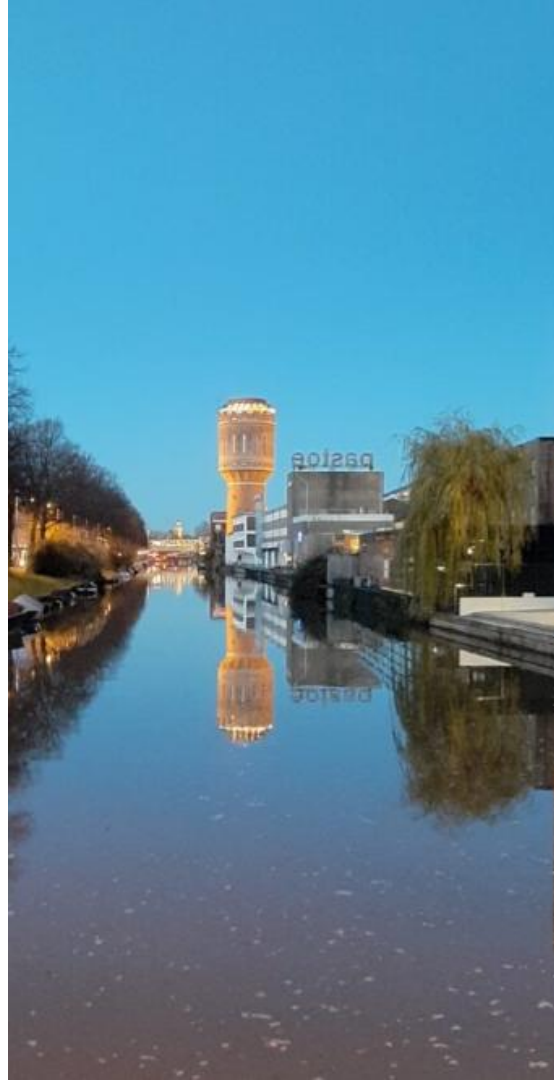
- Zeggenschap over de verdere ontwikkeling van het kanaal en de oevers (bijv Rondje Stadseiland, 2 nieuwe bruggen).
- Beter regie te voeren en regels te stellen over gebruik op en langs het kanaal (woonboten, varen, roeien, zwemmen).

HDSR

- Toevoegen ontbrekende schakel in watersysteem
- Eenduidigheid in waterkwantiteit- en waterkwaliteitsbeheer in de stad Utrecht.
- Sneller en effectiever KRW waterkwaliteitsdoelstellingen te halen in Merwedekanaal.

Rijkswaterstaat

- Rijk kan zich focussen op kerntaak. Merwedekanaal is geen scheepvaartverbinding van nationaal belang meer voor beroepsvaart.

Over te dragen areaal en taken

Overdracht van Merwedekanaal, alsook Vaartsche Rijn en deel zuidelijke Catherijnesingel.

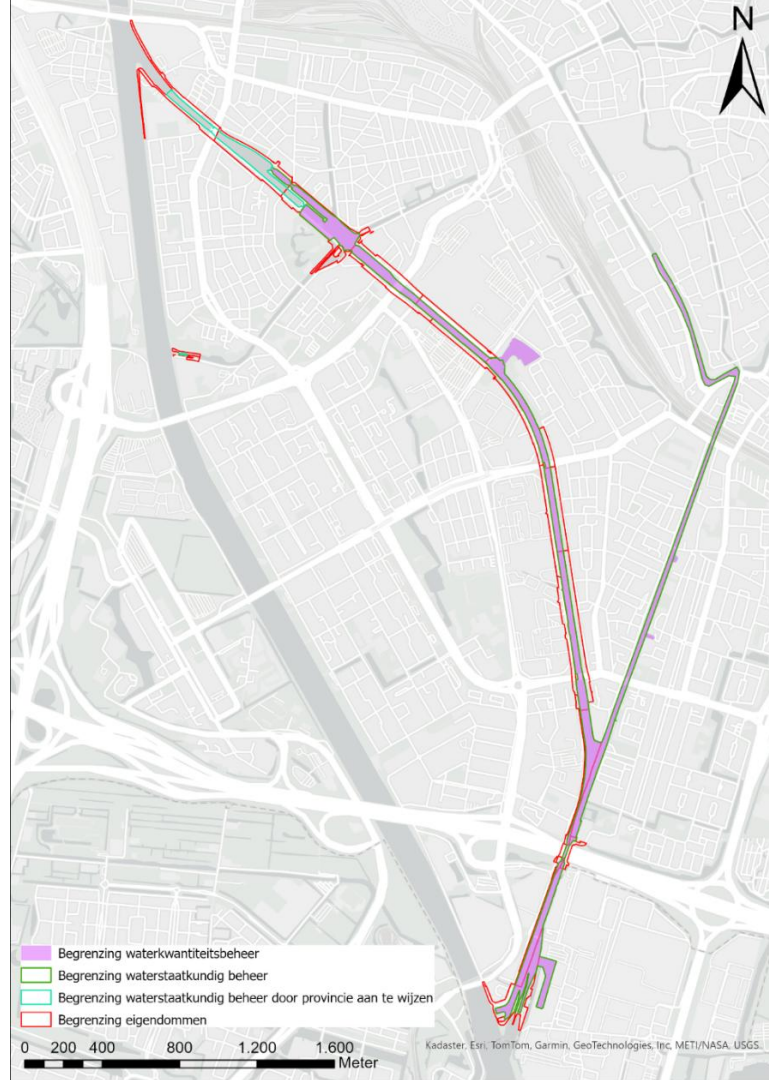
Eigendom water en oeverzones, inclusief sluizen, bruggen en wegen (43 hectare)

- 3 sluiscomplexen met totaal 7 sluizen
- 6 bruggen waarvan 4 beweegbare bruggen en 2 vaste bruggen:
- 10,4 km oeverconstructies waarvan 9,4 km damwanden en 1 km lichte oeverbeschoeiing

Beheer en onderhoud oevers, vaarwegbeheer en scheepvaart en 127 woonboten

HDSR

Beheer en onderhoud watersysteem
(waterkwantiteit, waterkwaliteit is al bij HDSR)

Bespreking voornemen overdracht

Gemeente

- Commissie 11 december 2025: 54 ingediende wensen en bedenkingen besproken
- Gemeenteraad 18 december 2025:
  - groen licht voor verdere uitwerking
  - aanpassen vaarklasse nader onderzoeken
  - twee moties aangenomen:
    - M724a Versterk de natuur bij het MWK
    - M725 MWK Zwart op Wit
- Raadsbrief over vervolg op 3 februari 2026

HDSR

- Commissie 30 oktober 2025: toelichting op doorlopen proces en ophalen aandachtspunten
- Algemeen bestuur 19 november 2025: vaststellen begroting 2026, met als onderdeel voorbereidingskrediet baggeren Merwedekanaal

Werkzaamheden in 2026

Overdracht gepland in 2027. Tot die tijd blijft RWS verantwoordelijk. Veel gedaan in 2026.

Gedaan:

- Proefdraai Munt draaibrug (zie foto)
- Uitwerken definitieve afspraken overdracht in bestuursovereenkomst en koopovereenkomst
- Nader onderzoek meest passende scheepvaartklasse
- Onderzoek baggerwerkzaamheden in relatie tot oevers
- Voorbereiden aanpassen wet- en regelgeving

Loopt:

- Vervangen oeverconstructie Merwedeplantsoen (ca 180 m) en onderhoud Noordersluis (door RWS)
- Haalbaarheidsonderzoek natuurvriendelijke oevers
- Nadere bestuurlijke afspraken over aanleg natuurvriendelijke oevers
- Opstellen gezamenlijke aanpak op hoofdlijnen voor onderhoudswerkzaamheden na overdracht

Werkzaamheden na overdracht (indicatief)

2027-2028

- Ingebruikname areaal en dagelijks beheer kanaal, oevers en objecten (HDSR en gemeente)
- Bediening sluizen en beweegbare bruggen (gemeente)
- Overnemen van huur- en gebruikersovereenkomsten woonboten en oevers (gemeente)
- Opstellen uitvoeringsprogramma gemeente samen met HDSR
- Start voorbereiding uitvoering baggeren (HDSR)
- Technische inspecties bruggen en sluizen (gemeente)

2029-2030

- Start uitvoering eerste maatregelen uitgesteld onderhoud

Onderzoek baggerwerkzaamheden

- Jaap Belo

Onderzoek toestand oevers in relatie tot baggeren

- Op 23 sept zijn houten palen getrokken als voorbereiding op het baggeren na overdracht.
- Onderzoek naar toestand en lengte van houten palen bij lichte oeverbeschoeiingen.
- Doel: bepalen of de gewenste waterdiepte van 2 meter nabij oevers kan worden gebaggerd zonder aanvullende maatregelen.
- Veldproeven tonen aan dat eerst versterking van oevers nodig is bij Merwedepantsoen en FvK voor het baggeren kan starten.
- Realisatie vraagt om gezamenlijke uitwerking (HDSR en GU), meer tijd nodig om tot een uitvoeringsplan voor dit traject te komen.

Vorbereiding baggeren

- 2026 Vorbereiding onderzoeken: hoeveelheid bagger, bodemhoogte, objecten op de bodem, ecologie, archeologie.
- 2027 Onderzoek naar de kwaliteit van de bagger. Opstellen samenwerkings- en uitvoeringsplan voor baggeren en vervanging van oevers.
- 2028 Voorlopige inschatting start baggeren.

Voorstel waterdiepten

- Jaap Belo

Werkwijze en uitgangspunten

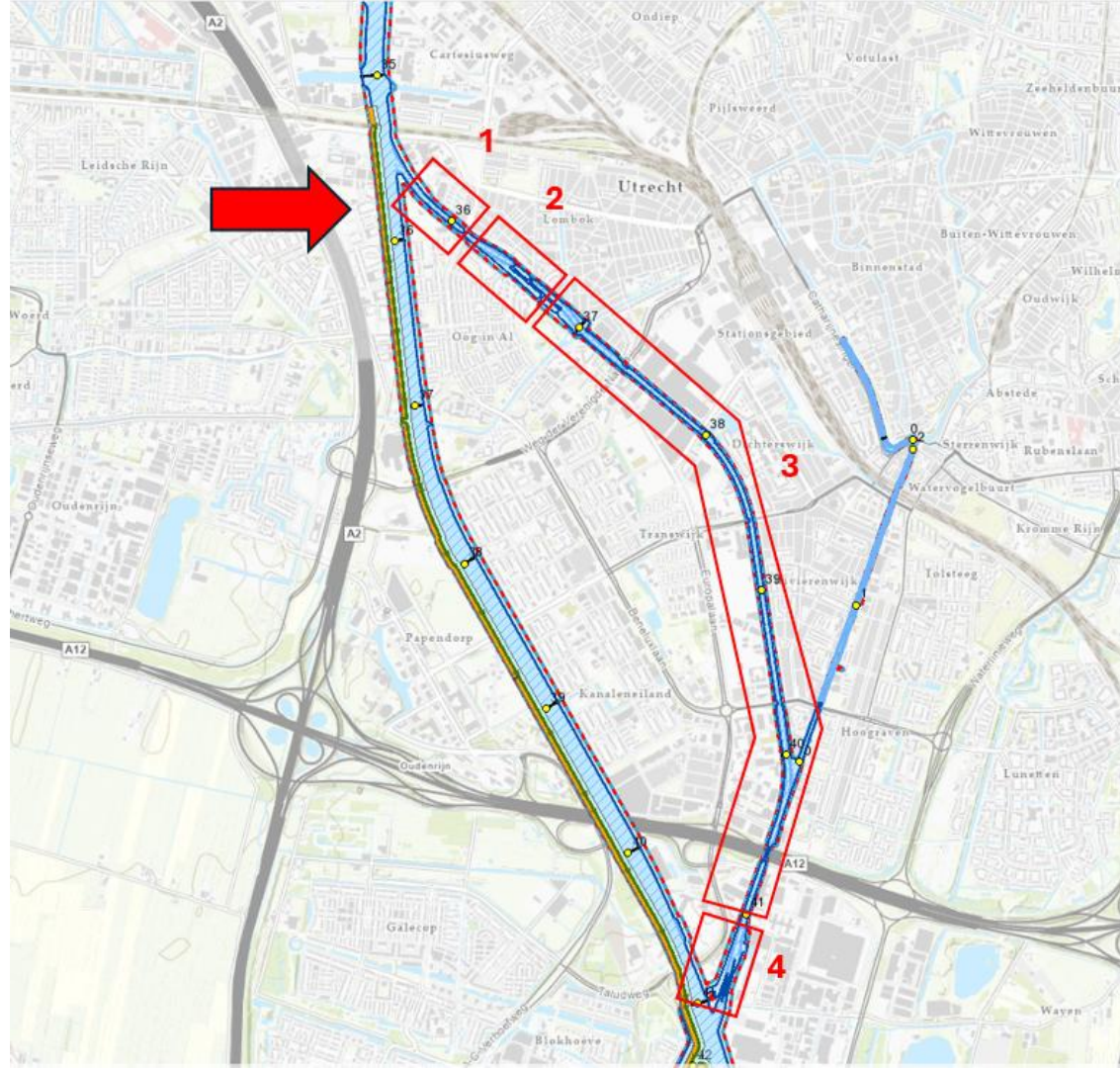
- Uitgangspunt “houden wat je hebt”
- Totaal 160 brieven verstuurd (8 april 2026): 159 waterbewoners en 1 schipper (Partyboot). Daarnaast gesprek met de firma Van Hees (Liesboschhaven).
- Totaal 29 reacties binnen: 19 bewoners woonboot, 9 varend woonschip en 1 schipper.
- Voor bewoners varend woonschip en schipper waterdiepte van 2 meter voldoende.
- 7 reacties van woonbootbewoners dat waterdiepte van 2 meter mogelijk onvoldoende is.
- Na de keukentafelgesprekken blijkt er 1 woonboot meer dan 2 meter aan waterdiepte nodig te hebben.
- Voor werkschepen Liesboschhaven is 2 meter waterdiepte niet altijd toereikend.
- **Nieuw uitgangspunt binnen sluizen:** van gemiddeld waterpeil (+0,58 m NAP) naar een laag waterpeil (+0,40 m NAP).

Waterdiepte

Kanaalvakken

1. Keulsekade-Spinozabrug
- 2.-Spinozabrug-Muntsluis
3. Muntsluis-Liesboschbrug
4. Liesboschbrug-Noordersluis

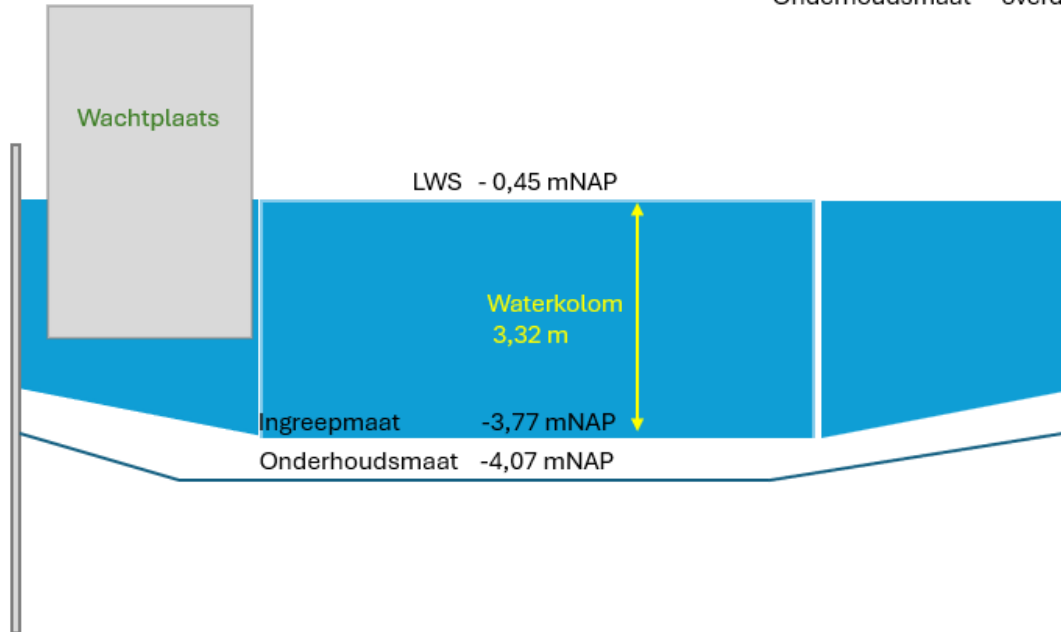

Waterdiepte – Vak 1

Dwarsdoorsnede kanaal (kijkrichting van zuid naar noord)

Vak 1 -Einde ligplaats Keulsekade - Spinozabrug

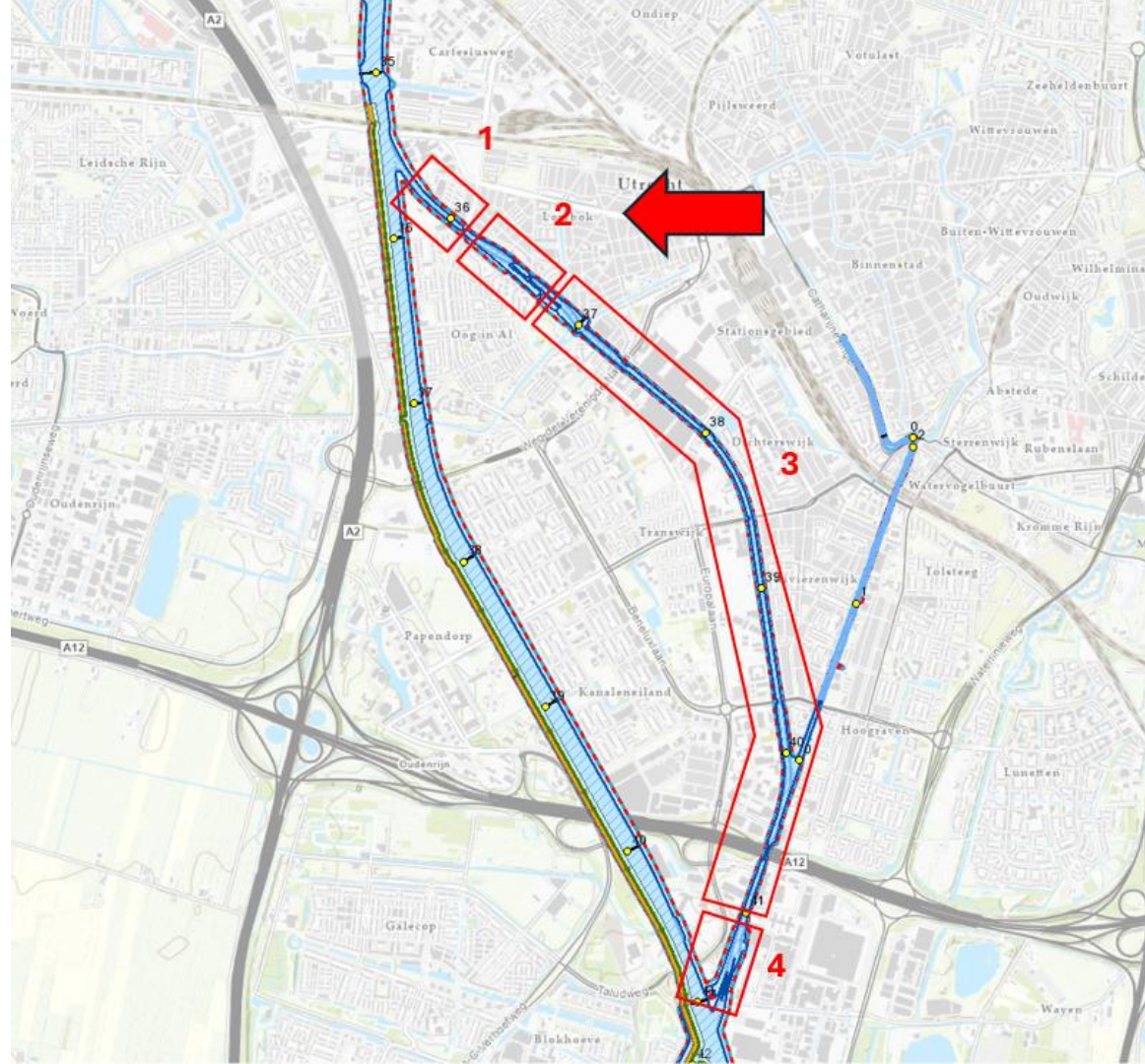
Ingreepmaat = de leggerdiepte of de onderhoudsmaat
Onderhoudsmaat = overdiepte of bodemvrijheid

Waterdiepte

Kanaalvakken

1. Keulsekade-Spinozabrug
- 2. Spinozabrug-Muntsluis**
3. Muntsluis-Liesboschbrug
4. Liesboschbrug-Noordersluis

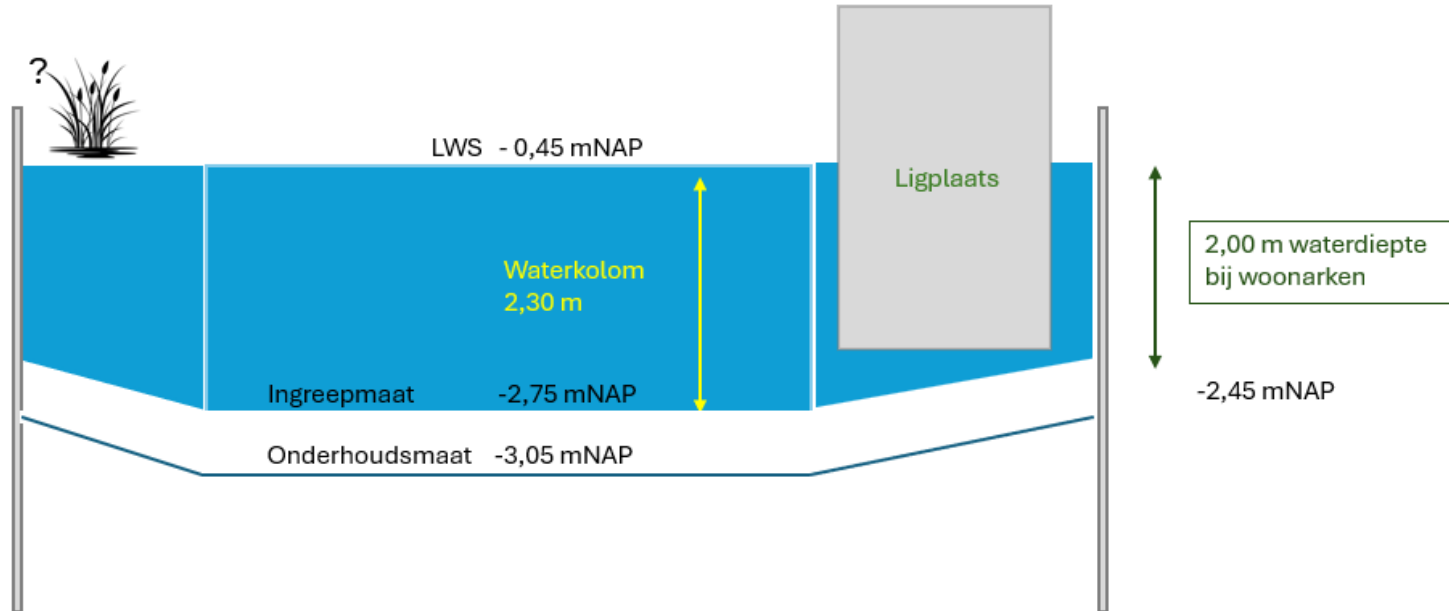

Waterdiepte – Vak 2

Dwarsdoorsnede kanaal (kijkrichting van zuid naar noord)

Vak 2- Spinozabrug - Muntsluis

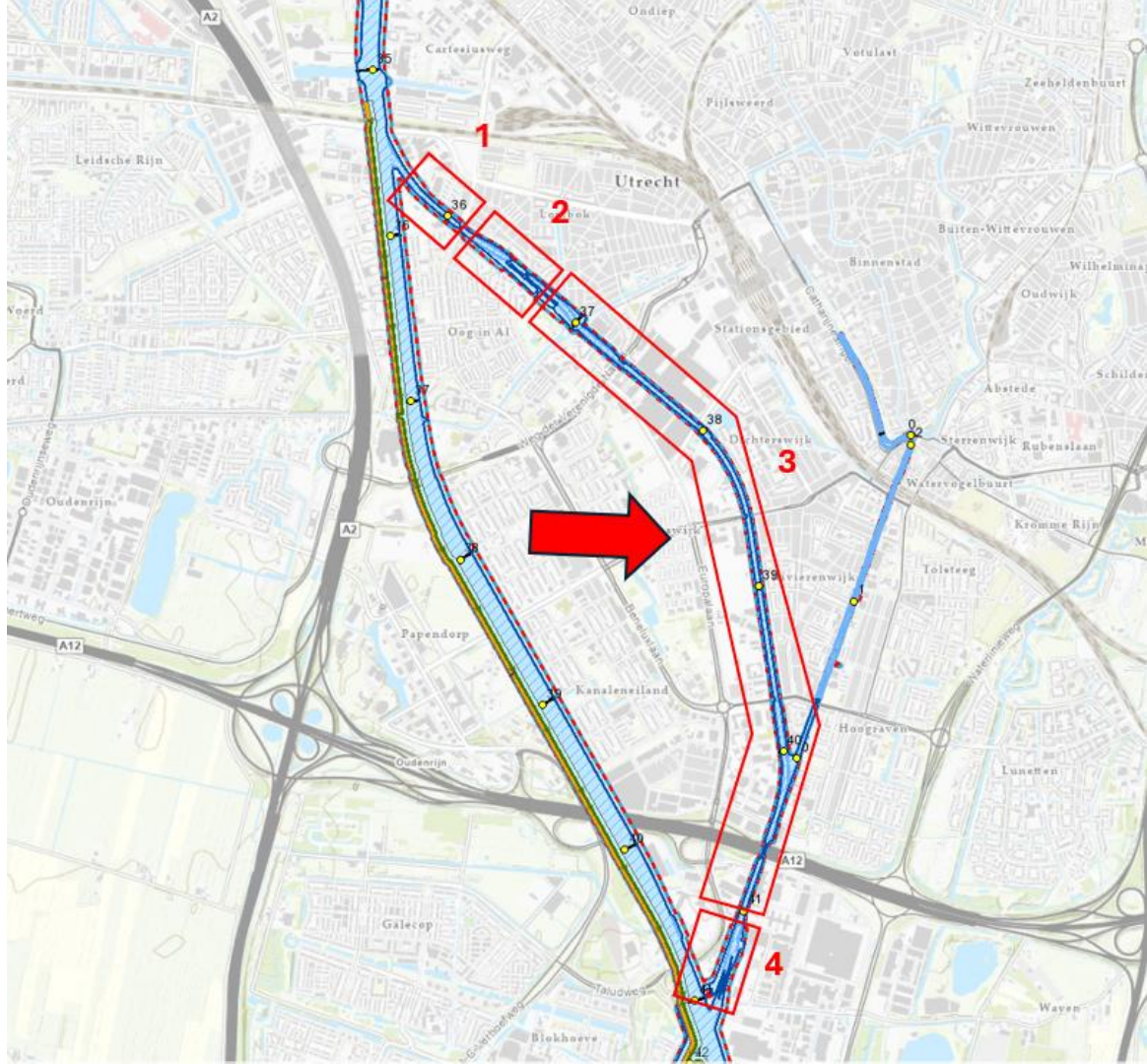
Ingreepmaat = de leggerdiepte of de onderhoudsmaat
Onderhoudsmaat = overdiepte of bodemvrijheid

Waterdiepte

Kanaalvakken

1. Keulsekade-Spinozabrug
2. Spinozabrug-Muntsluis
- 3. Muntsluis-Liesboschbrug**
4. Liesboschbrug-Noordersluis

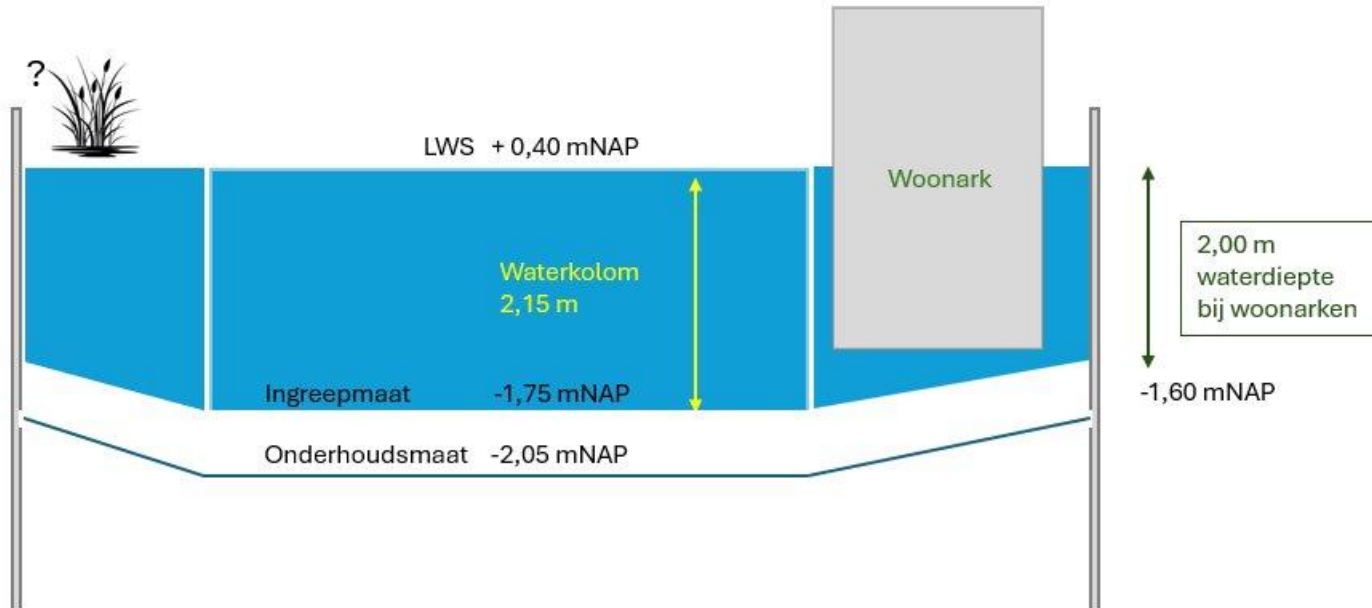

Waterdiepte – Vak 3

Dwarsdoorsnede kanaal (kijkrichting van zuid naar noord)

Vak 3- Muntsluis - Liesboschbrug

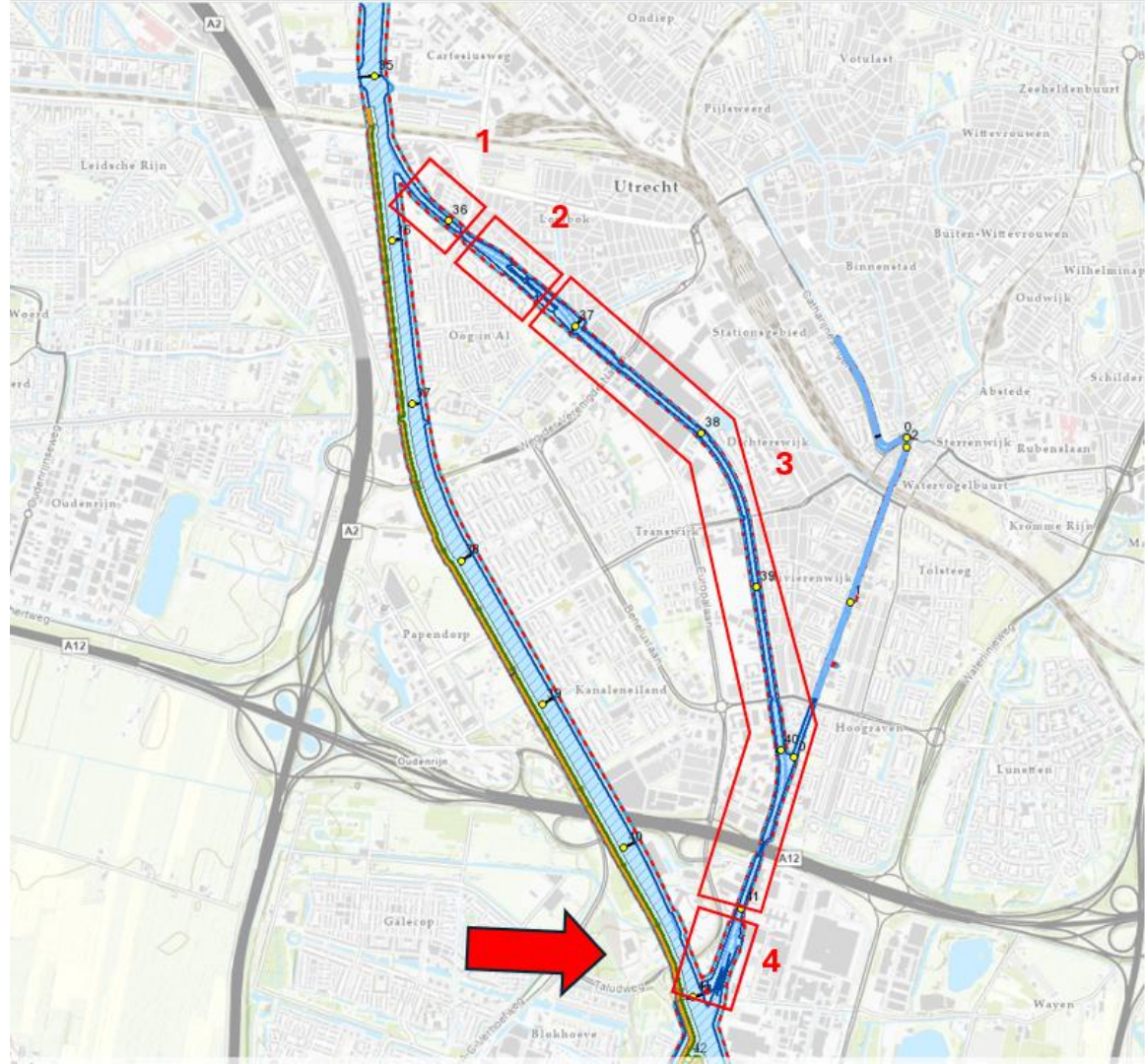
Ingreepmaat = de leggerdiepte of de onderhoudsmaat
Onderhoudsmaat = overdiepte of bodemvrijheid

Waterdiepte

Kanaalvakken

1. Keulsekade-Spinozabrug
2. Spinozabrug-Muntsluis
3. Muntsluis-Liesboschbrug
- 4. Liesboschbrug-Noordersluis**

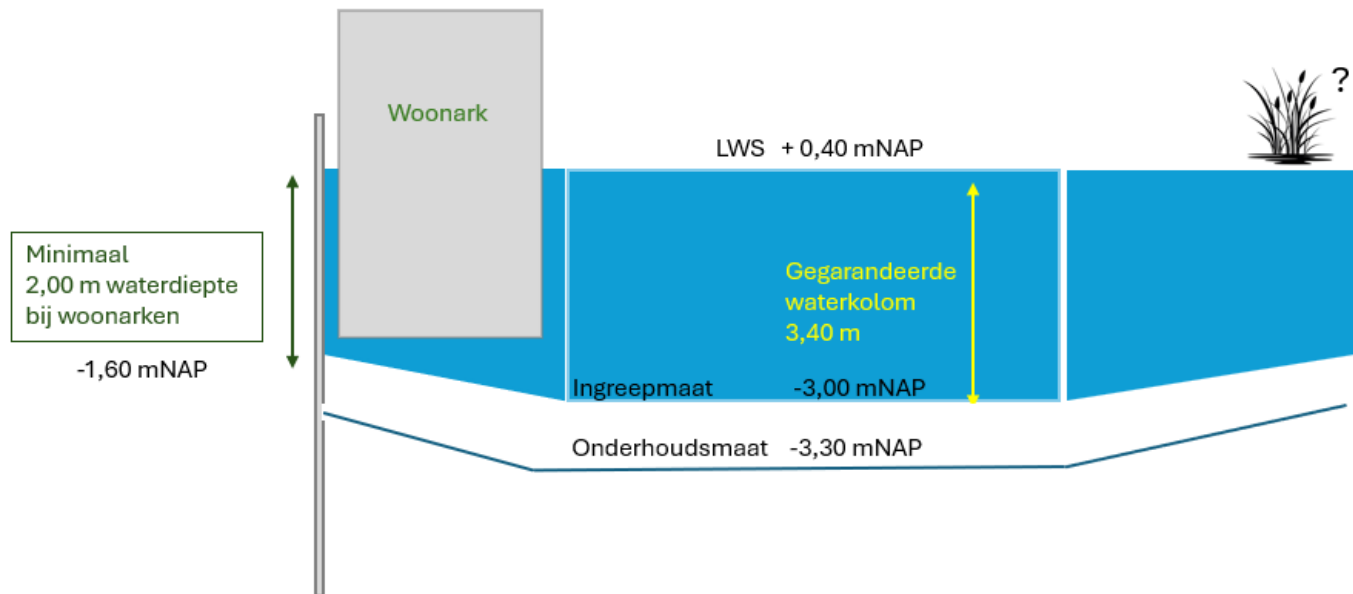

Waterdiepte – Vak 4

Dwarsdoorsnede kanaal (kijkrichting van zuid naar noord)

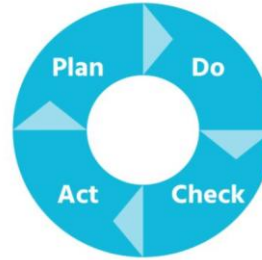
Vak 4 - Liesboschbrug - Noordersluis

Ingrepmaat = de leggerdiepte of de onderhoudsmaat
Onderhoudsmaat = overdiepte of bodemvrijheid

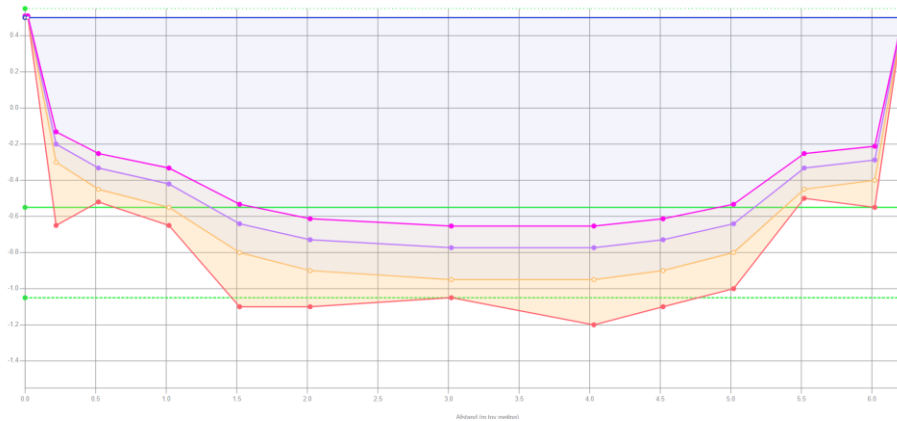

Beheer van de waterdiepte

- Plan – plan van aanpak & programmeren
- Do – voorspellen en beheren
- Check - waterdiepte peilen (monitoren)
- Act – bijsturen of baggeren

Profiel: N-BR00005779_1105_20120404

Onderzoek veilige doorvaart en meest
passende vaarklasse

- Jasper Tamboer

Werkwijze en uitgangspunten

- Uitgangspunt “houden wat je hebt”
- Huidige scheepsafmetingen en tonnages van 16 varende (woon)schepen ontvangen
- Afgelopen half jaar twee schippersoverleggen en gesprek met gebruikers Liesboschhaven
- Deltares technisch onderzoek welke schepen veilig kunnen varen binnen de huidige dimensionering van het kanaal en getoetst aan landelijke richtlijn vaarwegen
- Juridisch uitgezocht hoe gemeente (toekomstig vaarwegbeheerder) een veilige doorvaart het beste kan regelen in wet- en regelgeving (anders dan RWS dat doet)
- Praktijk en theorie bij elkaar gebracht

Voorstel veilige doorvaart en meest passende vaarklasse

- Na overdracht is het Merwedekanaal geen Rijkswater meer, daarmee vervalt de vaarklasse beroepsvaart.
- Voor een veilige doorvaart gaat gemeente de minimale vaarwegdiepte en doorvaarthoogte vastleggen in de provinciale omgevingsverordening net zoals vaarwater binnenstad.
- Vanuit uitgevoerd onderzoek en de dagelijkse praktijk ziet de gemeente op dit moment geen reden om maximale scheepsafmetingen vast te leggen (lengte of breedte).
- Er is geen ontheffing voor de huidige varende (woon)schepen nodig.
- Wachtplaatsen bij bruggen tussen Veilinghaven en Noordersluis vragen om verbetering (met name afmeerpalen).

Vervolg

- De gepresenteerde voorstellen van vanavond komen in een raadsbrief (verwachte publicatie medio november)
- De raadsbrief stemmen we vooraf met SUWO af
- Na publicatie van raadsbrief leggen gemeente en waterschap de bestuursovereenkomst voor aan bestuur
- Uiteindelijk stellen beide colleges bestuursovereenkomst vast (verwacht in januari of februari 2027) waarna de minister van I&W de bestuursovereenkomst als eerste partij kan ondertekenen

Praktisch

- Voor deelnemers die zich niet hebben aangemeld voor deze avond verzoek contactformulier inleveren bij Esther zodat we u de powerpoint per email kunnen toesturen.
- We gaan nu aan drie tafels graag met u in gesprek. Uw gestelde vragen schrijven we op. Deze verwerken we in de Q&A.
- Nieuwe Q&A gebruiken we voor volgende bijeenkomst
- Huidige Q&A op te vragen via merwedekanaal@utrecht.nl

Tafeltjes

Tafeltjes

- RWS
  - Laatste werkzaamheden voor overdracht
- Waterschap
  - Baggeren
  - Natuurvriendelijke oevers
- Gemeente
  - Oeverconstructies
  - Huurovereenkomsten
  - Schepen, bruggen en sluizen

Dank voor uw aandacht

Rijksoverheid

Draaideur in hal dicht? Neem de nooddeur links naast de draaideur